

Motion till riksdagen 2020/21:3745

av **Hans Wallmark m.fl. (M)**

med anledning av prop. 2020/21:22 Fortsatt svenskt deltagande i Natos utbildnings- och rådgivningsinsats Resolute Support Mission i Afghanistan

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering ska följa utvecklingen av förhandlingar mellan talibanerna och den afghanska regeringen samt den amerikanska militärnärvaron och vara beredd på att dra tillbaka styrkebidraget tidigare om USA drar sig tillbaka vid ett tidigt skede enligt devisen ”In tillsammans och ut tillsammans”, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering ska verka för att ett internationellt tillbakadragande inte leder till inbördesstrider som omintetgör de ansträngningar som lagts ned på afghansk utveckling och institutionsuppbyggnad under decennier och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att riksdagen fortlöpande ska hållas informerad och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Efter terrorattackerna den 11 september 2001 och talibanregimens fall i Afghanistan samma år godkände FN:s säkerhetsråd i slutet av 2001 upprättandet av International Security Assistance Force (Isaf). Syftet var att bistå den afghanska regeringen med att upprätthålla säkerheten i Kabul och att stödja övergången till demokratiskt styre i Afghanistan. Isaf upphörde 2014/15 och under ledning av Nato inleddes Resolute Support Mission (RSM). I juni 2020 omfattade RSM 38 bidragande länder och 16 000 personer. Det är en del av en internationell koalition som Sverige bidragit till.

Sverige har i nästan tjugo år deltagit i de militära internationella insatserna i Afghanistan. Parallellt med det militära deltagandet har Sverige under åren haft ett omfattande engagemang i landet genom det internationella biståndet i termer av utvecklingsbistånd, humanitärt bistånd och kärnstöd till humanitära organisationer.

Den 28 februari 2020 nådde USA och talibanerna en uppgörelse, vilken stipulerade att talibanerna och den afghanska regeringen ska organisera direkta fredssamtal. Dessa samtal ligger i sin tur till grund för ett stegvis tillbakadragande av militära förband från Afghanistan före maj 2021. USA inledde sin minskning av truppnärvaro i Afghanistan i mars 2020 från 12 000 man och meddelade i mitten på juni att närvaron nu minskat till 8 600 man.

Samtalen mellan talibanerna och Afghanistans regering skulle ta sin början i mars 2020. Men svårigheter med att bilda en afghansk regering och spänningar gällande fångutväxling samt ökade antal attacker från talibanerna försenade en start på fredssamtalen. Ashraf Ghani, Afghanistans sittande president, utropades till segrare i presidentvalet i februari 2020 men inte förrän maj 2020 slöts ett avtal med motkandidaten Abdullah Abdullah om förutsättningarna för en framtida regering samt strukturer för en fredsprocess.

I mitten på augusti 2020 meddelade talibanerna att de var redo för fredsförhandlingar med afghanska regeringen. Att de var redo var en följd av att den afghanska regeringen beslutat sig för att släppa fyrahundra talibanska fångar, vilket var talibanernas sista krav för att gå in i fredsförhandlingar. De första fredsförhandlingarna startade den 12 september 2020 i Doha, Qatar.

Den 8 oktober 2020 meddelade Vita huset att landet kommer dra ner sina styrkor i Afghanistan ytterligare. Robert O'Brien, Vita husets nationella säkerhetsrådgivare, sa i ett uttalande att USA minskar sin militära närvaro i landet till 2 500 soldater i början av 2021. Strax efter twittrade den amerikanske presidenten Donald Trump att han ville ta hem alla amerikanska soldater från Afghanistan till julen 2020.

Huruvida fredssamtalen mellan talibanerna och den afghanska regeringen når framgång får framtiden utvisa. De signaler som kommit under hösten 2020 visar att USA under nuvarande administration är villigt att markant minska militär truppnärvaro nu när samtalen mellan talibanerna och den afghanska regeringen väl startat. Utan USA på plats blir det svårt för andra att vara kvar, den bärande tanken för koalitionen har varit "in tillsammans och ut tillsammans".

Regeringen föreslår att riksdagen ger sitt medgivande till att regeringen ställer en svensk väpnad styrka till förfogande t.o.m. den 31 december 2021 för att delta i utbildnings- och rådgivningsinsatsen Resolute Support Mission (RSM) i Afghanistan.

Sveriges regering måste noga följa utvecklingen gällande förhandlingar mellan talibanerna och den afghanska regeringen samt den amerikanska militär närvaron och vara beredd på att styrkebidraget lämnar tidigare om amerikanerna lämnar vid ett tidigt skede, enligt devisen "in tillsammans och ut tillsammans".

Dessutom måste regeringen verka för att ett internationellt tillbakadragande inte leder till inbördesstrider som omintetgör det som byggts upp genom de ansträngningar som lagts ned på afghansk utveckling och institutionsuppbyggnad.

Tydliga målbilder, uppföljning och utvärdering är generellt sett mycket viktiga när det gäller Sveriges bidrag i internationella militära insatser. Det är av stor betydelse för den folkliga förankringen av Sveriges militära insatser samt för vår förmåga till rationell styrning. Här spelar en fungerande rapportering till riksdagen en central roll. Givet att den angivna tidsramen i avtalet mellan talibanerna och USA för tillbakadragande av

trupp är satt till maj 2021 tillsammans med signalerna från den amerikanska administrationen att ett tillbakadragande kan ske tidigare än så måste riksdagen fortlöpande hållas informerad.

Hans Wallmark (M)

Pål Jonson (M)

Jan R Andersson (M)

Jörgen Berglund (M)

Alexandra Anstrell (M)

Hans Rothenberg (M)

Margareta Cederfelt (M)

Magdalena Schröder (M)

Jessika Roswall (M)